

мали добрий рівень функціональних можливостей організму $2,6 \pm 0,24$ л/хв, тобто – високий ($p < 0,05$).

2. Систематичні заняття шейпінг-хореографії дозволяють суттєво підвищити функціональні показники серцево-судинної та дихальної систем.

Література:

Аулик І. В. Определение физической работоспособности в клинике и спорте / И. В. Аулик. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Медицина, 1990. – 192 с.

Карпман В. Л. Тестирование в спортивной медицине / В. Л. Карпман, Э. Б. Белоцерковский, И. А. Гудков. – М. : Физкультура и спорт, 1988. – 208 с.

Купер К. Аэробика для хорошего самочувствия / К. Купер. – М. : Физкультура и спорт, 1987. – С. 18.

Яремко Є. О. Спортивна фізіологія : навч.-метод. посіб. / Є. О. Яремко. – Л. : СПОЛОМ, 2006. – 160 с.

Яремко Є. Фізіологічні принципи оцінки стану здоров'я людини / Євген Яремко, Любомир Вовканич // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2007. – Вип. 11, т. 4. – С. 234.

ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК БОРОТЬБИ З ПРАВОПОРУШЕННЯМИ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

Володимир Псюк

Центральна рада ФСТ «Динамо»

Львівський державний університет фізичної культури

Україна, ставши на шлях розбудови демократії в умовах утвердження ринкових відносин, переживає негативні соціальні явища. До таких явищ належить і підліткова злочинність. На жаль, сучасна цивілізація не тільки не долає, але, навпаки, стимулює прояви злочинності серед дітей і підлітків. Сьогодні кожен четвертий злочин в Україні скоюють неповнолітні. На обліку в інспекції у справах

неповнолітніх знаходиться понад 70 тисяч хлопців і дівчат. Адже соціальна дезорганізація в цілому зачіпає підлітків сильніше, ніж дорослих. Саме цим пояснюються несприятливі характеристики та тенденції підліткової злочинності: а) злочинність молодшає; б) набуває рівня групової злочинності – майже 65% злочинів скоюється групою; в) засвоєння нових видів злочинів (викрадення людей, вимагання, комп'ютерні злочини тощо) [1, 2]. Підтвердженням «омолодження» злочинності є представлені дані на рис. 1.

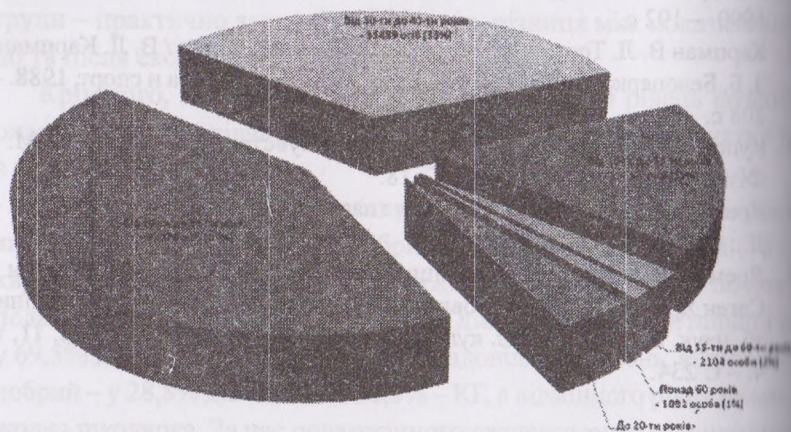

Рис. 1. Структура чисельності осіб, засуджених до позбавлення волі за віком (станом на 01.01.2010р.)

Зрозуміло, що боротьба зі злочинами неповнолітніх не може бути ефективною при використанні лише системи покарань, а вимагає комплексу правових, організаційних та соціальних заходів профілактики. Саме вони повинні сприяти виправленню засуджених, перевихованню та запобіганню вчиненню ними нових злочинів.

Незважаючи на широке висвітлення різних аспектів боротьби з правопорушеннями дітей та підлітків, деякі заходи профілактики вивчено недостатньо. На сьогоднішній день залишилася поза увагою їх фізкультурно-оздоровча діяльність як захід такої профілактики, що і зумовило вибір напряму дослідження.

З метою сприяння виконанню Закону України “Про фізичну культуру і спорт”, постанови Верховної Ради України від 25 червня 1993

р. «Про Державну програму боротьби із злочинністю», подальшої гуманізації процесу виправлення засуджених, використання фізичної культури і спорту як одного із дійових засобів виховання неповнолітніх правопорушників у виховно-трудових колоніях (ВТК) було видано спільний наказ «Про затвердження Положення про республіканську спартакіаду серед засуджених, які відбувають покарання у виховно-трудових колоніях МВС України» [3]. Спартакіада засуджених проводилася спільно Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством України у справах сім'ї, молоді і спорту та Центральною радою фізкультурно-спортивного товариства «Динамо» України.

Основними завданнями спартакіади було залучення вихованців до занять фізичною культурою і спортом, зміцнення їх здоров'я, виховання підліткам здорового способу життя, навичок суспільної і особистої гігієни, підготовка з їх числа спортсменів-резервників, сприяння адміністрації у підтриманні правопорядку в місцях позбавлення волі, раціональне використання спортивних навіданчиків і споруд.

Спартакіада проводилася у 4 етапи:

I етап – протягом навчального року у відділеннях і загонах;

II етап – у червні-липні серед загонів ВТК;

III етап – (зональні змагання) – у західній зоні – в першу, у східній зоні – в другу суботу-неділю серпня;

IV етап – (фінальні змагання) – в останню суботу-неділю серпня.

На першому етапі у змаганнях брали участь усі засуджені, які за станом здоров'я мають дозвіл лікаря займатись фізичною культурою і спортом.

На другому етапі кожен загін виставляв збірну команду чисельністю не менше 30% від загального числа вихованців.

У зональних етапах спартакіади брали участь:

у західній зоні: Ковельська, Самбірська, Дубенська, Березанська ВТК УВС Волинської, Львівської, Рівненської й Тернопільської областей;

у східній зоні: Павлоградська, Маріупольська, Кременчуцька, Курязька, Новгород-Сіверська і Прилуцька ВТК УВС

Дніпропетровської, Донецької, Полтавської, Харківської і Чернігівської областей.

У Мелітопольській і Перевальській ВТК УВС Запорізької і Луганської областей, в силу їх специфіки, проводилися тільки перші два етапи спартакиади, а в заключних змаганнях спартакиади вихованці ВТК участі не брали.

Збірні команди ВТК на третьому і четвертому етапах складалася з 11 вихованців, які позитивно характеризуються. В складі команд повинно було бути не менше 5 вихованців, які не досягли 18-річного віку. Один із засуджених призначався капітаном команди. Кожен із засуджених міг брати участь у двох і більше видах спорту.

У фіналі спартакиади брали участь ВТК, що зайняли 1 і 2 місця у зональних змаганнях.

Загалом програма спартакиади включала:

- на першому і другому етапах змагання проводилися за довільною і обов'язковою програмами. Основу довільної програми складають підліткові, молодіжні фізкультурно-спортивні комплекси, естафети, різні види легкої атлетики, армреслінг, баскетбол, волейбол, гандбол, шашки, шахи, хокей і та ін.
- програма зональних, фінальних змагань і обов'язкова програма першого і другого етапів складалася з шести видів спорту:
- міні-футбол (турнір проводиться за круговою системою, зустрічі тривають два тайми по 25 хвилин. Склад команди 6 чоловік. Спортсмени грають у м'якому взутті);
- гирьовий спорт (склад команди – 3 вихованці, які змагаються відповідно у 3 категоріях: до 60, до 70, до 80 кг). До складу команди обов'язково входить один неповнолітній. Вага гирі – 24 кг;
- підтягування на поперечині (змагалася вся команда. Залік за 8 кращими показниками);
- біг на 1000 м (склад команди 2 вихованці, один з яких неповнолітній);
- естафета 4x100 м
- настільний теніс (склад команди 2 вихованці. Змагання проводяться у одиночному розряді за круговою системою, переможець визначається у 3-х партіях).

У 2006 році описані вище заходи були припинені на підставі Наказу Міністерства внутрішніх справ N 182/481 від 22.02.2006р. Впродовж 4 років фізкультурно-спортивна робота із неповнолітніми засудженими, практично, не проводиться. Мають місце лише не систематичні заходи в окремих колоніях. Так, спільно з Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту та Міністерством освіти і науки України у деяких спеціальних виховних установах проводиться літня заочна спартакіада засуджених неповнолітніх.

Згідно результатів роботи управління соціально-виховної та психологічної роботи Державного департаменту України з питань виконання покарань у 2009 році визнано, що слід терміново покращити умови для соціально-корисної зайнятості засуджених, сприяти подальшій організації та проведенню культурно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів, розширенню заходів державницько-патріотичного змісту, залученню до проведення цієї роботи інших міністерств і відомств.

Будемо сподіватися, що в нових умовах держава запровадить більш прогресивну систему соціальної реабілітації неповнолітніх, які вступили у конфлікт із законом, яка б відповідала сучасним вимогам. Обов'язковою складовою такої системи має бути фізкультурно-спортивна діяльність, яка допоможе їм у подальшому обрати вірний життєвий шлях.

Література:

1. Благута Р.І. Особливості профілактичного впливу слідчого, спрямованого на неповнолітнього правопорушника під час досудового слідства / Р.І. Благута // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України. – 2002. – № 3. – С. 125-132.
2. Комплексна програма профілактики злочинності на 2001-2005 роки, затвердженою Указом Президента України від 25 грудня 2000 р. №1376.
3. Наказ N 242/1060, 11.05.1994 «Про затвердження Положення про республіканську спартакіаду серед засуджених, які відбувають покарання у виховно-трудових колоніях МВС України»